

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning

Skriftlig dokumentation av samråd avseende Sveriges handlingsplan för Open Government Partnership 2023 – 2025, den 6 november 2024

Deltagare

Civilsamhällesorganisationer som deltog vid samrådet:

- Coompanion
- Fremia
- Open Knowledge Sweden
- Sveriges föreningar
- Socialforum
- Transparency international Sverige

Vid mötet deltog även

- Finansdepartementet (sammanställande)
- Myndigheten för digital förvaltning, Digg
- Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället, NOD
- Forskare från Försvarshögskolan

Inledning och presentation

Finansdepartementet hälsade välkomna till mötet och samtliga närvarande presenterade sig samt gav en kort presentation av respektive organisation.

Information

Finansdepartementet informerade kort om Open Government Partnership (OGP) och upplyste om att samrådets syfte är att informera om och diskutera det arbete som pågår under den så kallade genomförandefasen där åtgärder i handlingsplanen genomförs.

Information om genomförande av Sveriges handlingsplan för OGP 2023 – 2025

Finansdepartementet informerade om den handlingsplan som togs fram under våren 2023 och som inkluderar fyra åtaganden. Statusen för arbetet med att genomföra dessa redogjordes för enligt nedan.

Åtagande 2 Särskild kontaktpunkt samt genomförande av principer om öppna data

Regeringen beslutade den 30 mars 2023 att Sverige skulle anta den internationella organisationen Open Data Charters (ODC) stadga och verka för de principer om öppna data som organisationen har fastställt i denna. ODC är en internationell organisation som samlar regeringar och organisationer för att verka för att data från den offentliga förvaltningen ska vara mer öppna och lättillgängliga samtidigt som de enskildas rättigheter tillvaratas. Digg har getts i uppdrag av regeringen att ansvara för genomförandet av ODC:s stadga samt att vara kontaktpunkt gentemot organisationen (Fi2023/01226). Digg redogjorde för bland annat följande. Arbetet som nationell kontaktpunkt gentemot ODC sker löpande. Digg deltar regelbundet i ODC:s möten som har olika teman. Publicering av uppföljning av genomförandet av ODC finns på framtagna sidan ”Uppföljning Open data charter - Sveriges [Dataportal](#)”. Digg arbetar även med publicering av ”Datafyren”, ett självskattningsverktyg med fördjupande information och filmer för chefer och ledare.

Åtagande 3 Inköpsdata

Digg redogjorde för arbetet med den del av ovannämnda uppdrag som avser inköpsdata och informerade om bland annat följande. Digg har i förberedande syfte bland annat haft rundabordsamtal med Finansdepartementet och myndigheter, identifierat tidigare och pågående

insatser, gjort jämförelser med andra länders arbete samt identifierat relevanta aktörer. Under hösten 2024 har Digg arbetat tillsammans med den nationella dataverkstaden, Sveriges Kommuner och Regioner, Västra Götalandsregionen och Södertälje kommun, i en serie av workshops för att ta fram ett underlag som ska underlätta för organisationer att publicera data om gjorda inköp, det vill säga leverantörsreskontra. [Underlaget](#) är i form av en referenskonsekvensbedömning, det vill säga en beskrivning av informationssäkerhetsklassning och riskanalys av en specifikation för leverantörsreskontra, som kan användas som exempel för andra organisationer.

Digg samverkar med aktörer inom området bland annat inom ramen för samverkan Single face to industry (SFTI)¹. Vidare arbetar myndigheten med att ta fram underlag till förslag om väg framåt för att få in leverantörsreskontra från samtliga offentliga organisationer i Sverige samt ytterligare förbättringar som kan göras för att främja tillgängliggörande av inköpsdata för vidareutnyttjande.

Under efterföljande diskussion lyftes bland annat följande. Det är inte obligatoriskt för statliga myndigheter, regioner eller kommuner att erbjuda data med anledning av lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data. Enligt tryckfrihetsförordningen finns en skyldighet att lämna ut allmänna handlingar, men det sker först efter att någon har begärt att få ta del av en sådan handling. Det finns många positiva effekter, bland annat ekonomiska, av att lägga ut uppgifter digitalt och på förhand. Det finns därutöver många fördelar att digitalisera processen från början eftersom det blir mer jämförbart och interoperabelt.

Den digitala inköps- och upphandlingskedjan diskuterades och bland annat följande lyftes. Vad gäller företagsdata finns behov av att möjliggöra för andra organisationsformer än aktiebolag som leverantörer. Det finns även behov av att särskilja olika organisationsformer. Det finns utmaningar för den sociala ekonomin att delta i upphandlingar. Bland annat kan dessa komma att missgynnas eftersom informationen om dessa företag inte finns

¹ SFTI - Samverkan för en digital och standardiserad inköpsprocess i offentlig sektor. Sveriges Kommuner och Regioner, Digg, Kammarkollegiet och Upphandlingsmyndigheten bedriver gemensamt ett arbete med att främja förutsättningar för en digital och standardiserad inköpsprocess i offentlig sektor.

tillgänglig som öppen data. Sådan information används vid rating och kreditvärdering.

Åtagande 4 Utveckla arbetet mot korruption

Finansdepartementet informerade om genomförandet av åtagandet att utveckla arbetet mot korruption. Finansdepartementet framförde bland annat att den viktigaste åtgärden för att uppfylla åtagandet är den [handlingsplan mot korruption och otillåten påverkan](#) som regeringen beslutade i juli 2024. Handlingsplanen innehåller flera olika fokusområden samt åtgärder riktade mot flera förvaltningsnivåer. De fokusområden som varit avser straffrättslig lagstiftning, intressekonflikter, otillåten påverkan, korruptionsförebyggande i staten och kommunsektorn samt offentliga inköp. Nytt för denna handlingsplan är att den kommer att utvärderas av OECD.

Handlingsplanen har tagits fram i samarbete mellan Finans- och Justitiedepartementen. Under framtagandet av handlingsplanen har flera rundabordssamtal hållits med experter från bland annat civilsamhället. Några av de fokusområden som avdelningen för offentlig förvaltning ansvarar för presenterades närmare.

När det gäller fokusområdet otillåten påverkan framfördes bland annat att regeringen har tagit ett brett grepp i frågan och att handlingsplanen omfattar åtgärder för ökad kunskap om otillåten påverkan, stärkt kontroll och säkerhetsarbete, ett stärkt skydd för offentliganställda och förtroendevalda samt stärkta stödinsatser till offentliga aktörer.

Inom fokusområdet offentliga inköp konstaterades att det finns många varningsflaggor för när det kan förekomma korruption i inköpskedjan. Det kan exempelvis vara inköp av produkter utan tydlig koppling till verksamhetens behov. Statsrådet Slottner och statsrådet Strömmer har hållit ett rundabordssamtal om arbetet mot korruption. Digg har fått i uppdrag att ta fram utbildningskoncept för att öka användningen av e-handel hos upphandlande myndigheter och enheter. Statens servicecenter har fått i uppdrag att främja ökad användning av digitala beställningar och stärkt förmåga till inköpsanalys i statsförvaltningen. Vidare har Kammarkollegiet fått i uppdrag att öka möjligheten till digitalt stöd vid avrop från ramavtal.

Under diskussion lyfts att en bra inköpsorganisation och e-handel kan ge trygghet och motverka risker. Genom att inköpen blir digitaliserade ökar möjligheten till kontroll. Genom att införa kategoristyrning – vilket innebär att man delar upp inköpen i olika kategorier såsom vägunderhåll, köp av livsmedel, kontorsmaterial med mera – kan den upphandlande myndigheten göra bedömningar som att i en viss kategori finns risker för korruption eller att inom en viss kategori bör miljökrav ställas. Kategoristyrning kan också användas för att identifiera områden inom vilka särskild fokus på sociala värden ska tas.

Information från Finansdepartementet om pågående insatser

Finansdepartementet informerade därutöver om två ytterligare insatser. Upphandlingsmyndigheten har fått i uppdrag att främja kategoristyrning och inköpsverksamhet. Därutöver finns förslag om att Bolagsverket ska få i uppdrag ta fram ett IT-system för samordnad registerkontroll. Syftet är att upphandlande myndigheter ska kunna kontrollera leverantörer. Idag är informationen spridd på olika myndigheter och kan ibland vara svår att få del av.

Avslutning

Mötet avslutades med besked om att dokumentation kommer finnas tillgänglig på regeringens hemsida för OGP, följande sida: [Sveriges handlingsplan för Open Government Partnership 2023–2025 - Regeringen.se](#). Finansdepartementet tackade mötesdeltagarna för sin medverkan och informerade om att Regeringskansliet löpande tillgängliggör information på sidan.